

İŞLETME BÖLÜMÜ MEZUNLARI İÇİN

KARİYER REHBERİ

MUHAMMET NEGİZ

TRABZON 2025

İşletme Bölümü Mezunları İçin Kariyer Rehberi, Muhammet Negiz, Karadeniz Teknik Üniversitesi İİBF İşletme Bölümü, Temmuz 2025, Trabzon.

İÇİNDEKİLER

Giriş ... 6
İşletme Lisans Programının Kapsamı ve Mezunların Çok Yönlülüğü ... 6
Rehberin Amacı ve Kapsamı ... 6
KAMU SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM ALANLARI VE BAŞVURU ŞARTLARI ... 6
KPSS (Kamu Personel Seçme Sınavı) Genel Bilgileri ... 6
İşletme Mezunlarının Başvurabileceği Kamu Kurumları ve Pozisyonlar ... 7
KPSS B Grubu ile Atanabilecek Pozisyonlar ... 7
KPSS A Grubu Puan Türleri ve Uzmanlık Kadroları ... 7
Genel Başvuru Şartları ... 8
KPSS Taban Puanları ve Yabancı Dil Şartları (YDS) ... 8
Örnek Puan Şartları ... 9
Kamu Sektörü İşe Alım Süreçleri ... 9
Tablo 1: KPSS B Grubu ile İşletme Mezunlarının Atanabileceği Genel Pozisyonlar ... 10
Tablo 2: KPSS A Grubu Puan Türleri ve Uzmanlık Kadroları ... 11
ÖZEL SEKTÖRDE İSTİHDAM ALANLARI VE BEKLENTİLER ... 13
İşletme Mezunlarının Çalışabileceği Temel Fonksiyonel Alanlar ... 13
Giriş Seviyesi Pozisyonlar ve Deneyim Beklentileri ... 13
Aranan Temel Yetkinlikler ve Beceriler ... 14
Stajın Önemi ve Kariyer Gelişimine Katkısı ... 15
Tablo 3: Özel Sektörde İşletme Mezunları İçin Popüler Pozisyonlar ve Alanlar ... 15
Kariyer Gelişimini Destekleyici Sertifikalar ve Ek Beceriler ... 17
Genel Önemi ... 17
Finans Alanı Sertifikaları ... 17
Pazarlama Alanı Sertifikaları ... 18
İnsan Kaynakları Alanı Sertifikaları ... 18
Muhasebe Alanı Sertifikaları ... 18
Proje Yönetimi Sertifikaları ... 19
Yabancı Dil ve Bilgisayar Becerilerinin Önemi ... 19
Tablo 4: İşletme Mezunları İçin Önerilen Sertifikalar ve Alanları ... 20
Kamu ve Özel Sektör Kariyer Yolları Karşılaştırması ... 21
İŞE ALIM SÜREÇLERİNDEKİ FARKLILIKLAR ... 22
Kamu Sektörü ... 22
Özel Sektör ... 22

Kariyer İlerleme ve Terfi Olanakları 22
Kamu Sektörü 22
Özel Sektör 23
Avantajlar ve Dezavantajlar 23
Kamu Sektörü 23
Özel Sektör 23
Tablo 5: Kamu ve Özel Sektör İşe Alım ve Kariyer Dinamikleri Karşılaştırması 24
SONUÇ VE ÖNERİLER 25
Kamu Sektörü İçin 25
Özel Sektör İçin 25
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (2025-YKS) TERCİHİ 26
KAYNAKLAR 28

Giriş[1]

İşletme Lisans Programının Kapsamı ve Mezunların Çok Yönlülüğü

İşletme bölümü, öğrencilere geniş bir yelpazede yönetim bilgi ve becerileri sunarak onları yerel ve küresel iş ortamının sürekli değişen koşullarına hazırlar.[1] Bu program, ekonomi, pazarlama, finans, muhasebe, operasyon yönetimi, yönetim bilişim sistemleri ve işletme hukuku gibi temel alanlarda kapsamlı bir eğitim sağlar.[1] Mezunlar, stratejik düşünme, problem çözme, liderlik, analitik düşünme ve veri analizi gibi kritik yeteneklerle donatılırlar.[2] Bu çok yönlü eğitim sayesinde, işletme mezunları bir kuruluşun muhasebe, finans, pazarlama, insan kaynakları ve günlük operasyonlarının yönetimi gibi birçok farklı birimde görev alabilirler.[3] Bu geniş kapsam, işletme mezunlarının kariyer yollarında esneklik ve çeşitlilik bulmalarına olanak tanır.

Rehberin Amacı ve Kapsamı

Bu rehber, dört yıllık İşletme lisans mezunlarının Türkiye'deki kamu ve özel sektördeki istihdam olanaklarını, bu alanlara başvuru şartlarını, girilmesi gereken sınavları ve kariyer gelişim yollarını detaylıca analiz ederek kapsamlı bir yol haritası sunmayı amaçlamaktadır. İşletme mezunlarının karşılaşabileceği fırsatlar ve bu fırsatları değerlendirmek için atılması gereken adımlar bu rehberde ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

KAMU SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM ALANLARI VE BAŞVURU ŞARTLARI

KPSS (Kamu Personel Seçme Sınavı) Genel Bilgileri

Kamu sektöründe istihdam edilmek isteyen İşletme bölümü mezunlarının öncelikli olarak Kamu Personel Seçme Sınavı'na (KPSS) girmeleri gerekmektedir.[4] KPSS, öğrenim düzeylerine göre farklı kategorilerde düzenlenir ve İşletme mezunları için "Lisans" düzeyindeki sınavlar önem taşır.[5]

KPSS, temel olarak iki ana gruba ayrılır:

- **KPSS B Grubu:** Bu grup sınavları, genellikle çift yıllarda (örneğin 2024, 2026) yapılır ve memuriyet pozisyonlarına atanmak için kullanılır.[6] İşletme mezunları için bu pozisyonlar arasında Memur, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni (VHKİ), Bilgisayar İşletmeni, Veznedar ve Büro Personeli gibi genel idari kadrolar yer alır.[6] Bu sınav türü, daha geniş bir yelpazede genel idari pozisyonlara kapı açmaktadır.
- **KPSS A Grubu:** Bu sınavlar hem çift hem de tek yıllarda düzenlenir ve daha çok uzman, müfettiş, denetçi ve denetmen yardımcılığı gibi kariyer meslekleri için zorunludur.[6] Bu sınav oturumlarına katılım, İşletme mezunlarının daha spesifik, uzmanlık gerektiren ve genellikle daha yüksek kariyer potansiyeli sunan mesleklere yönelmesini sağlar.

KPSS sonuçları genellikle iki yıl süreyle geçerliliğini korur.[5] ÖSYM, her yıl güncel tercih kılavuzlarını ve tablolarını yayımlayarak adaylara başvuru süreçleri hakkında bilgi sağlar.[7] KPSS'nin A ve B grubu ayrımı, İşletme mezunlarının kariyer stratejilerini doğrudan etkileyen önemli bir faktördür. Bu ayrım, öğrencilerin sınav hazırlıklarını ve kariyer hedeflerini

[1] Araştırma Görevlisi Muhammet NEGİZ tarafından Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü öğrencileri başta olmak üzere tüm işletme öğrencileri ve mezunlarına rehberlik etmesi için yapay zekâ kullanılarak hazırlanmıştır. Güncel gelişmelerin internet kaynaklarından izlenmesi tavsiye edilir.

belirlerken dikkate almaları gereken temel bir yoldur. B grubu sınavları daha çok genel yetenek ve genel kültür ağırlıklı iken, A grubu sınavları alan bilgisine dayalı daha derinlemesine bir hazırlık gerektirir. Bu nedenle, adayların hangi kariyer yolunu hedeflediklerine göre sınav hazırlıklarını şekillendirmeleri büyük önem taşır.

İşletme Mezunlarının Başvurabileceği Kamu Kurumları ve Pozisyonlar

İşletme mezunları, KPSS B ve A grubu puanlarıyla kamu sektöründe geniş bir istihdam yelpazesine sahiptir.

KPSS B Grubu ile Atanabilecek Pozisyonlar

İşletme mezunları, KPSS B grubu puanlarıyla çeşitli kamu kurumlarında genel idari pozisyonlarda görev alabilirler. Bu pozisyonlar, kamu kurumlarının temel operasyonlarında yer almayı ve idari süreçlere katkıda bulunmayı içerir. Örnek kurum ve pozisyonlar aşağıdaki gibidir:

- Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü: Merkezi Satınalma Uzman Yardımcısı [9]
- Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü: Memur [9]
- Üniversiteler: Sekreter, Veznedar, Bilgisayar İşletmeni [9]
- T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü: Memur, Puantör [9]
- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü: Anbar Memuru, Memur [9]
- Ticaret Bakanlığı: Tüketici Hakem Heyeti Raportörü [9]
- Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü: Memur [9]
- Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü: Memur [9]
- Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü: Memur [9]
- Belediyeler: Büro Personeli, Memur [10]

KPSS A Grubu Puan Türleri ve Uzmanlık Kadroları

İşletme mezunları, KPSS A grubu sınavlarındaki farklı puan türleriyle daha spesifik ve uzmanlık gerektiren kariyer mesleklerine başvurabilirler. Bu pozisyonlar, genellikle daha yüksek sorumluluk ve kariyer ilerlemesi potansiyeli sunar.

- **P1 Puan Türü:** Merkez Bankası Uzman Yardımcısı ve Denetçi Yardımcısı, Rekabet Kurumu Uzman Yardımcısı, İller Bankası Uzman Yardımcısı, BİST Uzman Yardımcısı, Sermaye Piyasası Kurulu Bilişim Personeli Alımı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı AB Uzman Yardımcısı.[9]
- **P2 Puan Türü:** Sermaye Piyasası Kurulu Bilişim Personeli Alımı, Kalkınma Bankası Uzman Yardımcısı, Vakıfbank Müfettiş Yardımcısı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı AB Uzman Yardımcısı, Diyanet İşleri Uzman Yardımcısı, Milli İstihbarat Teşkilatı Personeli Alımı.[9]
- **P23 Puan Türü:** Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmen Yardımcısı, Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı, Kamu İhale Kurumu Uzman Yardımcısı, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçi Yardımcılığı, Vergi Müfettiş Yardımcısı.[9]
- **P42 Puan Türü:** Sosyal Güvenlik Kurumu Denetmen Yardımcılığı, İş Müfettiş Yardımcılığı.[9]
- **P47 Puan Türü:** Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı, Vergi Müfettiş Yardımcısı.[9]
- **P48 Puan Türü:** Gelir Uzman Yardımcısı, Vergi Müfettiş Yardımcısı, ÇAYKUR Müfettiş Yardımcısı, İş Müfettiş Yardımcısı, KYK Müfettiş Yardımcısı, Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçi Yardımcısı, GSB Spor Genel Müdürlüğü Müfettiş Yardımcısı, Bankalar Yeminli

Murakıp Yardımcısı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Uzman Yardımcısı, SGK Müfettiş Yardımcısı, TEİAŞ Müfettiş Yardımcısı (60 YDS puan şartı ile), Tarım Kredi Kooperatifleri Müfettiş Yardımcısı, Belediye Müfettiş Yardımcısı, BTK Uzman Yardımcısı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Denetçi Yardımcısı, Devlet Gelir Uzman Yardımcısı.[9]

- **Diğer Uzmanlık Kadroları:** TBMM Uzman Yardımcılığı [4], Kaymakamlık ve İdari Hâkimlik gibi pozisyonlar için KPSS A puanı ön şart olsa da, ilgili kurumların kendi özel sınavları ve mülakatları da bulunmaktadır.[4]

İşletme mezunlarının kamu sektöründeki istihdam yelpazesi, genel idari görevlerden (B grubu) yüksek düzeyli uzmanlık ve denetçilik pozisyonlarına (A grubu) kadar uzanmaktadır. Bu genişlik, İşletme diplomasının kamu yönetimindeki esnekliğini ve temel bir yeterlilik olarak kabul edildiğini göstermektedir. Ancak, A grubu pozisyonlar için farklı KPSS puan türlerinin ve ek şartların (YDS gibi) olması, adayların kariyer hedeflerine göre çok daha spesifik ve yoğun bir hazırlık yapmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, adayların sadece genel bir sınav hazırlığı yapmak yerine, hedefledikleri pozisyonun gerektirdiği özel alanlara odaklanmalarını ve ek yeterlilikleri edinmelerini zorunlu kılmaktadır.

Genel Başvuru Şartları

Kamu sektöründe işe alımlar için adayların taşıması gereken genel şartlar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinde detaylı olarak belirtilmiştir.[12] Bu şartlar, kamu hizmetine girişin temelini oluşturur ve tüm adayların sağlaması beklenir. Başlıca genel şartlar şunlardır:

- Türk vatandaşı olmak.[11]
- 18 yaşını tamamlamış olmak.[10]
- Kamu haklarından mahrum bulunmamak.[11]
- Görevini yapmaya engel teşkil edecek herhangi bir vücut veya akıl sağlığı engelinin bulunmaması.[10] Atanmaya hak kazanan adaylardan tam teşekküllü devlet hastanesinden sağlık kurulu raporu istenebilir.[10]
- Herhangi bir Sosyal Güvenlik Kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı almıyor olmak.[10]
- Askerlikle ilgisi bulunmamak; askerlik çağına gelmemiş olmak, muvazzaf askerlik hizmetini yapmış olmak, yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak.[11]
- Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.[15]

Bazı pozisyonlar için özel yaş sınırları da belirlenebilmektedir. Örneğin, Hazine ve Maliye Uzman Yardımcılığı için giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının birinci günü itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak şartı aranır.[13] Benzer şekilde, Vakıflar Genel Müdürlüğü alımlarında da son başvuru tarihi itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmak genel bir şart olarak belirtilmiştir.[10] Bu yaş sınırları, özellikle kariyer değişikliği düşünen veya mezuniyet sonrası belirli bir süre özel sektörde çalışmış bireyler için önemli bir kısıtlayıcı faktör olabilir. Bu durum, adayların kamu sektörüne geçiş planlarını yaparken yaş faktörünü göz önünde bulundurmalarının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

KPSS Taban Puanları ve Yabancı Dil Şartları (YDS)

Kamu sektöründe başarılı bir kariyer için KPSS'den yüksek puan almak kritik öneme sahiptir. KPSS-A için İşletme, Muhasebe, İstatistik gibi alanlarda en az 40 puan almak sınavın geçerliliği için yeterli olsa da [16], atamalar için çok daha yüksek puanlar gerekmektedir. Kamu sektöründe rekabet oldukça yüksektir ve sadece geçer not almak yeterli değildir; hedef pozisyona göre

yüksek puanlar ve bazı durumlarda yabancı dil yeterliliği (YDS) zorunludur. Bu durum, adayların sınav hazırlıklarını sadece bilgi birikimiyle sınırlı tutmayıp, yüksek başarı hedeflemelerini ve yabancı dil becerilerini geliştirmelerini gerektirmektedir.

Örnek Puan Şartları

- Hazine ve Maliye Uzman Yardımcılığı için İşletme alanında KPSSP-25 puan türünden en az 75 puan alınması gerekmektedir.[13]
- Vakıflar Genel Müdürlüğü büro personeli alımlarında KPSSP3 puan türünden en az 70 puan şartı aranır.[10] Sosyal Çalışmacı pozisyonu için ise KPSSP3 puan türünden en az 60 puan yeterli olabilmektedir.[10]
- Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Denetçi Yardımcısı pozisyonu için P-28 puan türünden en az 70 puan almış olmak gereklidir.[17]
- Genel pozisyonlar için taban puanlar, kadro ve atama yılına göre değişiklik göstermekle birlikte, memur, puantör ve sekreter gibi pozisyonlarda 70'lerden 90'lara kadar çıkabilmektedir.[18] Özellikle stajyer alım memuru gibi bazı pozisyonlar için taban puanlar 90'ların üzerinde seyretmektedir.[18]

Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı (YDS) Şartları: Kimi kamu kurumları, özellikle "A Kadro" olarak adlandırılan uzmanlık ve müfettişlik atamaları için KPSS puanının yanı sıra yabancı dil bilgisi de isteyebilir.[4] Bu durumda, YDS'ye girmek ve genellikle 70 baraj puanını geçmek gerekmektedir.[4] Örneğin, Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Müfettiş Yardımcılığı pozisyonu için 60 YDS puan şartı aranmaktadır.[9] Yabancı dil yeterliliği, özellikle uluslararası ilişkileri olan veya uzmanlık gerektiren kamu pozisyonlarında adayların rekabet gücünü önemli ölçüde artırır.

Kamu Sektörü İşe Alım Süreçleri

Kamu sektöründe personel alım süreçleri, belirli adımlar ve değerlendirme aşamaları içerir. Kamu personeli olmak için ilk adım KPSS sınavında başarılı olmak ve ardından kamu kurumlarının yayımladığı ilanları düzenli olarak takip etmektir.[5] Bu ilanlar, yıllık planlar dâhilinde geçici veya kadrolu personel alımlarını kapsayabilir.[5]

- **Başvuru ve Ön Eleme:** Adaylar, KPSS puanları ve tercihlerine göre başvurularını gerçekleştirirler.[5] Kariyer Kapısı gibi platformlar üzerinden de kamu kurumlarının staj ve iş ilanlarına başvurmak mümkündür.[19] Başvurular, belirlenen kriterlere göre ön elemeden geçirilir.
- **Sınav ve Mülakat Aşamaları:** KPSS sınavında başarı gösteren adaylar, pozisyonun niteliğine göre ek sınavlara veya mülakatlara davet edilirler.[5] Özellikle uzmanlık gerektiren kadrolarda, adaylar özel yazılı sınav ve ardından sözlü mülakatlara tabi tutulabilir.[5]
    - **Mülakat İçeriği:** Mülakatlar, adayın sadece akademik bilgisini değil, aynı zamanda genel yetenek ve kültürünü, kavrama, muhakeme etme, özetleme ve ifade etme yeteneğini, liyakatini, temsil kabiliyetini, özgüvenini, ikna kabiliyetini ve bilimsel/teknolojik gelişmelere açıklığını değerlendirir.[10] Mülakatı başarmak için genellikle yüz tam puan üzerinden en az 70 puan almak zorunludur.[10]
    - **Mülakat Teknikleri:** Mülakat sırasında adayın görüşme odasına girişi ve ilk izlenimi, el sıkışması, göz teması kurma şekli, el kol hareketleri gibi unsurlar değerlendirilir.[20] Adaylara genellikle "Kendinizi tanıtın," "Neden bizim kuruma başvurdunuz?" veya "En zayıf yönünüz nedir?" gibi genel sorular yöneltilir.[20] Adayların stresle başa çıkma becerileri de bu aşamada

gözlemlenir.[20] Mülakata hazırlıkta, kurum hakkında önceden araştırma yapmak ve soruları net ve akıcı bir şekilde yanıtlamak önemlidir.[21]

- **Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Alım Süreçleri:** KİT'ler de genel olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. maddesinde belirtilen genel şartları arar ve KPSS (B) Grubu P3 puan türünden en az 60 puan gibi şartlar isteyebilir.[7] Bazı KİT'ler, örneğin Havelsan, kendi işe alım süreçlerinde teknik mülakat, İK mülakatı ve kurul mülakatı gibi çok aşamalı değerlendirmeler uygulayabilir.[22]

Kamu sektöründeki işe alım süreçleri, özellikle uzmanlık pozisyonları için sadece sınav başarısıyla sınırlı kalmayıp, mülakat aşamasında adayın genel yetkinliklerini, kişisel özelliklerini ve mesleki bilgilerini derinlemesine değerlendiren çok aşamalı bir yapıya sahiptir. Bu durum, adayların sadece akademik bilgiye değil, aynı zamanda mülakat becerilerine ve kurumsal kültüre uyuma da önem vermesi gerektiğini göstermektedir. Adayların mülakatlara hazırlanırken kendilerini ifade etme, problem çözme ve analitik düşünme gibi becerilerini ön plana çıkarmaları, başarılı olmaları için kritik bir öneme sahiptir.

Tablo 1: KPSS B Grubu ile İşletme Mezunlarının Atanabileceği Genel Pozisyonlar

Aşağıdaki tablo, İşletme mezunlarının KPSS B grubu üzerinden başvurabilecekleri genel memuriyet pozisyonlarını ve bu pozisyonlar için talep edilen yaklaşık puan aralıklarını sunmaktadır. Bu puanlar, geçmiş yıllardaki yerleştirmelere dayanmakta olup, her atama döneminde kontenjan ve aday yoğunluğuna göre değişiklik gösterebilir.

Kurum Adı	Pozisyon Adı	Örnek Puan Aralığı (En Düşük - En Yüksek)
Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Memur	70-85
T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	Memur	75-90
T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü	Puantör	81.96 - 91.82 [18]
Üniversiteler	Sekreter	73.76 - 90.45 [18]
Üniversiteler	Veznedar	70-85
Üniversiteler	Bilgisayar İşletmeni	70-85
Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü	Memur	70-85
Ticaret Bakanlığı	Tüketici Hakem Heyeti Raportörü	75-90

Kurum Adı	Pozisyon Adı	Örnek Puan Aralığı (En Düşük - En Yüksek)
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. Genel Müdürlüğü	Memur	70-85
Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü	Memur	70-85
Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü	Memur	70-85
Belediyeler	Büro Personeli	70-85 [10]
Vakıflar Genel Müdürlüğü	Büro Personeli	70-80 [10]
Çeşitli Kurumlar	Stajyer Alım Memuru	93.53 - 99.38 [18]
Çeşitli Kurumlar	Programcı	75.91 - 88.36 [18]

Bu tablo, İşletme mezunlarının KPSS B grubu üzerinden başvurabilecekleri genel memuriyet pozisyonlarını ve bu pozisyonlar için beklenen rekabetçi puan aralıklarını net bir şekilde göstererek adaylara somut bir hedef belirleme ve hazırlık stratejisi oluşturma imkânı sunmaktadır. Özellikle yüksek puan gerektiren pozisyonlar için yoğun bir çalışma programı izlenmesi önerilir.

Tablo 2: KPSS A Grubu Puan Türleri ve Uzmanlık Kadroları

Aşağıdaki tablo, İşletme mezunlarının KPSS A grubu sınavlarındaki farklı puan türleriyle başvurabileceği uzmanlık ve denetçilik kadrolarını, örnek kurumları, minimum puan ve yabancı dil şartlarını özetlemektedir. Bu tablo, adayların kariyer hedeflerine göre en uygun KPSS A puan türüne odaklanmalarını ve gerekli ek yeterlilikleri önceden planlamalarını sağlar.

KPSS Puan Türü	Başvurulabilecek Uzmanlık/Denetçilik Kadroları	Örnek Kurumlar	Minimum Puan Şartı (varsa)	Yabancı Dil Şartı (varsa)
P1	Uzman Yardımcısı, Denetçi Yardımcısı, Bilişim Personeli	Merkez Bankası, Rekabet Kurumu, İller Bankası, BİST, Sermaye Piyasası Kurulu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	İlana göre değişir	Var olabilir

KPSS Puan Türü	Başvurulabilecek Uzmanlık/Denetçilik Kadroları	Örnek Kurumlar	Minimum Puan Şartı (varsa)	Yabancı Dil Şartı (varsa)
P2	Uzman Yardımcısı, Müfettiş Yardımcısı, Bilişim Personeli	Sermaye Piyasası Kurulu, Kalkınma Bankası, Vakıfbank, Diyanet İşleri, Milli İstihbarat Teşkilatı	İlana göre değişir	Var olabilir
P23	Denetmen Yardımcısı, Murakıp Yardımcısı, Uzman Yardımcısı	Sosyal Güvenlik Kurumu, Bankalar, Kamu İhale Kurumu, İçişleri Bakanlığı	İlana göre değişir	Var olabilir
P25	Uzman Yardımcısı	Hazine ve Maliye Bakanlığı	En az 75 [13]	Var olabilir
P28	Denetçi Yardımcısı	Türk Standartları Enstitüsü (TSE)	En az 70 [17]	Var olabilir
P42	Denetmen Yardımcılığı, Müfettiş Yardımcılığı	Sosyal Güvenlik Kurumu, İş Müfettişliği	İlana göre değişir	Var olabilir
P47	Murakıp Yardımcısı, Müfettiş Yardımcısı	Bankalar, Vergi Müfettişliği	İlana göre değişir	Var olabilir
P48	Uzman Yardımcısı, Müfettiş Yardımcısı, Denetçi Yardımcısı	Gelir İdaresi, Vergi, ÇAYKUR, KYK, Gençlik ve Spor Bakanlığı, SGK, TEİAŞ, Tarım Kredi Kooperatifleri, Belediyeler, BTK, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı	İlana göre değişir (örn. TEİAŞ için 60 YDS) [9]	Var olabilir (örn. TEİAŞ için YDS) [9]
Diğerleri	Kaymakamlık, İdari Hâkimlik, TBMM Uzman Yardımcılığı	İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, TBMM	İlana göre değişir	Var olabilir (örn. YDS 70) [4]

Bu tablo, KPSS A grubunun karmaşık puan türü yapısını basitleştirerek, İşletme mezunlarının hangi uzmanlık alanlarına hangi puan türleri ve ek şartlarla başvurabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu sayede adaylar, kariyer hedeflerine göre en uygun KPSS A puan türüne odaklanmalarını ve gerekli ek yeterlilikleri (örneğin YDS) önceden planlamalarını sağlayabilirler.

ÖZEL SEKTÖRDE İSTİHDAM ALANLARI VE BEKLENTİLER

İşletme Mezunlarının Çalışabileceği Temel Fonksiyonel Alanlar

İşletme bölümü mezunları, özel sektörde oldukça geniş bir yelpazede iş imkânına sahiptir ve hemen hemen her sektörde, şirketlerin lisans şartı aranan tüm departmanlarında görev alabilirler.[23] Bu geniş istihdam potansiyeli, İşletme eğitiminin temel yönetim ve işleyiş prensiplerini kapsamasından kaynaklanmaktadır. Bu durum, mezunlara kariyerlerinde büyük bir esneklik sağlarken, aynı zamanda belirli bir alanda derinleşme ve uzmanlaşma ihtiyacını da beraberinde getirir. Mezunların kendi ilgi alanlarına ve yeteneklerine göre bir veya birkaç fonksiyonel alanda uzmanlaşmaları, kariyerlerinde öne çıkmaları için kritik öneme sahiptir.

İşletme mezunlarının yoğun olarak istihdam edildiği temel fonksiyonel alanlar şunlardır:

- **Finans ve Muhasebe:** Şirketlerin finansal yapısını yönetmek, bütçe planlaması yapmak, mali analizlerde bulunmak, finansal riskleri değerlendirmek ve muhasebe kayıtlarını tutmak bu alanın temelini oluşturur.[1] Bu alanda finans analisti, mali danışman, muhasebe uzmanı, denetçi, mali müşavir, portföy yöneticisi ve bankacı gibi pozisyonlarda çalışabilirler.[4]
- **Pazarlama ve Satış:** Ürün veya hizmetlerin doğru şekilde konumlandırılması, hedef kitleye ulaşması, satış stratejilerinin geliştirilmesi, marka bilinirliği ve satışların artırılması bu alandaki temel görevlerdir.[25] Pazarlama uzmanı, satış temsilcisi/müdürü, ürün yöneticisi, pazar araştırması ve dijital pazarlama uzmanı gibi rollerde yer alabilirler.[1]
- **İnsan Kaynakları (İK):** Personel işe alım süreçleri, eğitimleri, çalışan memnuniyeti, bordrolama, işe uyum süreçleri ve şirket disiplini gibi İK süreçlerinde işletme mezunlarına ihtiyaç duyulur.[25] İnsan kaynakları uzmanı, işe alım uzmanlığı, eğitim yöneticiliği ve İK danışmanlığı gibi pozisyonlarda çalışabilirler.[1]
- **Operasyon ve Tedarik Zinciri Yönetimi:** Ürünlerin temininden teslimatına kadar olan tüm süreci yönetmek, üretim planlama, kalite kontrol ve envanter yönetimi gibi görevler bu alana girer.[25] Operasyon yöneticisi, satın alma sorumlusu/yöneticisi, lojistik yöneticisi ve üretim yönetimi ve planlaması pozisyonlarında istihdam edilebilirler.[1]
- **Yönetim ve Organizasyon:** Şirket içi işleyişi koordine etmek, ekip yönetimi sağlamak, stratejik kararlar almak ve şirketin vizyonunu gerçekleştirmek için uzun vadeli stratejiler planlamak işletme eğitimi almış bireylerin görev alanları arasındadır.[3] İşletme müdürü, proje yöneticisi, strateji geliştirme uzmanı, karar destek birimleri çalışanı ve bilişim sistemleri yöneticisi gibi pozisyonlarda, hatta çokuluslu şirketlerin yönetim kademelerinde yer alabilirler.[1]
- **Danışmanlık:** İşletme mezunları, şirketlere yönetim, finansal güvence veya iş geliştirme konularında danışmanlık hizmetleri sunabilirler.[1]
- **Girişimcilik:** İşletme mezunları, edindikleri teorik bilgileri pratiğe dökerek kendi işlerini kurabilir, girişimci olarak kariyerlerine yön verebilirler.[2]

Giriş Seviyesi Pozisyonlar ve Deneyim Beklentileri

İşletme mezunlarının kariyer hayali genellikle yöneticilik pozisyonlarına ulaşmak olsa da, bu pozisyonlara doğrudan deneyim kazanmadan ulaşmak genellikle mümkün değildir.[23] Özel

sektörde "yeni mezun" tanımı, sıklıkla stajlar veya proje bazlı çalışmalarla edinilmiş belirli bir düzeyde pratik deneyimi de içerebilmektedir. Bu durum, yeni mezun İşletmeciler için bir "işe alım paradoksu" yaratmaktadır: iş bulmak için deneyim gerekirken, deneyim kazanmak için iş bulmak zorlaşır.

Yeni mezun İşletme mezunları için popüler giriş seviyesi pozisyonlar şunlardır:

- Muhasebe Elemanı (%4) [28]
- Satış Danışmanı (%3) [28]
- Ön Muhasebe Elemanı (%2) [28]
- Muhasebe Sorumlusu (%2) [28]
- İş analisti, yönetim danışmanı veya iş geliştirme uzmanı olarak da görev alabilirler.[28]

Özel sektördeki birçok "giriş seviyesi" pozisyonu dahi, belirli bir düzeyde deneyim beklentisi taşıyabilir. Örneğin, finansal analist pozisyonları için en az 1 yıl deneyim beklenebilir.[34] Muhasebe alanındaki "muhasebe elemanı" pozisyonları için ise en az 2-3 yıl deneyim arandığı görülebilir.[35] Pazarlama uzmanlığı gibi alanlarda ise "ciddi alan deneyimi" vurgulanmaktadır.[30] Bu durum, üniversite eğitimi sırasında staj ve proje bazlı çalışmalarla pratik deneyim kazanmanın, mezuniyet sonrası iş bulma sürecindeki en kritik faktörlerden biri olduğunu göstermektedir. Mezunların, henüz öğrenciyken edindikleri pratik deneyimler, işverenler için önemli bir referans noktası oluşturur ve işe alım sürecinde belirleyici bir avantaj sağlar.

Aranan Temel Yetkinlikler ve Beceriler

İşletme mezunlarından özel sektörde beklenen temel yetkinlikler, sadece derslerde öğrenilen teorik bilgilerin ötesine geçerek, "soft skills" olarak adlandırılan kişisel ve sosyal becerilere odaklanmaktadır. Analitik düşünme ve etkili iletişim gibi beceriler, mezunların iş dünyasında tercih edilen adaylar haline gelmesinde ve kariyer basamaklarını tırmanmasında temel rol oynamaktadır. Bu, üniversite eğitiminin yanı sıra kişisel gelişim ve pratik uygulama fırsatlarının değerlendirilmesinin zorunluluğunu vurgular.

İşletme mezunlarından beklenen temel yetkinlikler şunlardır:

- **Analitik Düşünme ve Problem Çözme:** Karmaşık durumları anlama, veri analizi yapabilme, değerlendirebilme ve çözüm önerileri üretebilme yeteneği.[2] Bu yetenek, işletme kararlarında bilinçli ve etkili adımlar atılmasını sağlar.[2]
- **İletişim Becerileri:** Etkili yazılı ve sözlü iletişim, rapor yazma, sunum yapma ve müzakere etme becerileri, iş dünyasında her düzeyde kritik öneme sahiptir.[2]
- **Liderlik ve Takım Çalışması:** Ekip yönetimi, sorumluluk alabilme, takım çalışmasına yatkınlık ve farklı disiplinlerden gelen kişilerle uyumlu çalışma yeteneği.[23]
- **Veri Analizi ve Yönetimi:** Verileri anlama, yönetme, analiz etme ve bunlardan anlamlı çıkarımlar yapma yeteneği, işletmeler için rekabet avantajı oluşturur.[1]
- **Etik Değerler ve Kurumsal Sürdürülebilirlik:** Toplumsal, bilimsel ve mesleki etik değerlerin bilincinde olma ve iş yaşamında etik standartlara uyma.[28]
- **Öğrenmeye Açıklık ve Adaptasyon:** Yaşam boyu öğrenme ve sorgulama bilinci, değişime ve yeniliğe açık olma, güncel gelişmeleri ve teknolojileri takip edebilme.[30] Özellikle dijitalleşen iş dünyasında bu yetkinlikler büyük önem taşır.[41]

Stajın Önemi ve Kariyer Gelişimine Katkısı

Staj, İşletme mezunları için sadece bir "ekstra" değil, özel sektörde rekabetçi bir başlangıç yapmak ve "deneyim" beklentisi engelini aşmak için vazgeçilmez bir adımdır. Erken yaşta edinilen staj deneyimleri, mezuniyet sonrası iş arama sürecini hızlandırır ve kariyerin ilk basamaklarında önemli bir avantaj sağlar.

Stajın kariyer gelişimine başlıca katkıları şunlardır:

- **Deneyim Kazanma:** Mezuniyet sonrası iş tecrübesi eksikliğini gidermenin en etkili yoludur.[42] Staj, mesleği öğrenme ve pratik deneyim edinme fırsatı sunarak mezunların iş hayatına bir adım önde başlamasını sağlar.[42]
- **Kariyer Hedefi Belirleme:** Stajlar, öğrencilerin kariyer hedeflerini belirlemelerine, tasarladıkları meslek alanının kendilerine uygun olup olmadığını anlamalarına yardımcı olur.[42] Bu sayede, gelecekteki iş kararlarını daha bilinçli bir şekilde verebilirler.[42]
- **İşe Alım Fırsatı:** Birçok şirket stajyerleri potansiyel çalışan olarak görür ve staj dönemi sonunda memnun kaldıkları stajyerleri tam zamanlı kadrosuna katmak isteyebilir.[42]
- **Profesyonel Ağ Oluşturma:** Staj, yeni kişilerle tanışma, iş çevresi geliştirme ve gelecekte referans olabilecek önemli ilişkiler kurma imkânı sağlar.[42] Bu ilişkiler, kariyer yolculuğunda önemli kapılar açabilir.
- **Teorik Bilgiyi Uygulama:** Okulda öğrenilen teorik bilgilerin iş dünyasında pratiğe dökülmesi ve pekiştirilmesi için önemli bir platformdur.[42] Bu, öğrencilerin akademik bilgilerini gerçek dünya senaryolarında kullanma becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.
- **Özgüven Artışı:** Kazanılan tecrübe, iş görüşmelerinde adayın kendine olan güvenini artırır ve etkili bir özgeçmiş oluşturmasına katkıda bulunur.[42]

Tablo 3: Özel Sektörde İşletme Mezunları İçin Popüler Pozisyonlar ve Alanlar

Aşağıdaki tablo, İşletme mezunlarının özel sektördeki kariyer seçeneklerini fonksiyonel alanlara göre sınıflandırarak, her bir alan için spesifik pozisyonları, beklenen yetkinlikleri ve deneyim seviyelerini sunmaktadır. Bu sayede adaylar, kendi ilgi alanlarına ve güçlü yönlerine en uygun kariyer yolunu belirleyebilir ve bu yolda ilerlemek için hangi becerileri geliştirmeleri gerektiğini somut olarak görebilirler.

Fonksiyonel Alan	Örnek Pozisyonlar	Aranan Temel Yetkinlikler (Alana Özgü)	Ortalama Deneyim Beklentisi
Finans ve Muhasebe	Finans Analisti, Muhasebe Uzmanı, Mali Müşavir, Denetçi, Portföy Yöneticisi, Bankacı	Finansal ve analitik düşünme, MS Office (ileri düzey), hızlı klavye kullanımı, istatistik bilgisi [34]	Giriş seviyesi için 1-3 yıl deneyim [34], yöneticilik için daha fazla

Fonksiyonel Alan	Örnek Pozisyonlar	Aranan Temel Yetkinlikler (Alana Özgü)	Ortalama Deneyim Beklentisi
Pazarlama ve Satış	Pazarlama Uzmanı, Satış Temsilcisi/Müdürü, Ürün Yöneticisi, Dijital Pazarlama Uzmanı	Tüketici davranışları bilgisi, kampanya planlama, etkili iletişim, yaratıcılık, veri analizi, SEO/SEM bilgisi [29]	Giriş seviyesi için staj/proje deneyimi, uzmanlık için ciddi alan deneyimi [3]
İnsan Kaynakları	İnsan Kaynakları Uzmanı, İşe Alım Uzmanı, Eğitim Yöneticisi	İletişim, problem çözme, karar verme, takım çalışması, dijital İK yönetimi, bordro uygulamaları bilgisi [33]	Yeni mezun veya staj deneyimi [32]
Operasyon ve Tedarik Zinciri	Operasyon Yöneticisi, Satın Alma Sorumlusu, Lojistik Yöneticisi, Üretim Planlama Uzmanı	Planlama, organizasyon, problem çözme, analitik düşünme, tedarik zinciri bilgisi [1]	Giriş seviyesi veya 1-2 yıl deneyim
Yönetim ve Organizasyon	İşletme Müdürü, Proje Yöneticisi, Strateji Geliştirme Uzmanı, Yönetim Danışmanı	Stratejik düşünme, liderlik, problem çözme, analitik düşünme, iletişim [1]	Genellikle deneyim gerektirir [23], giriş seviyesi için iş analisti gibi roller
Veri Analizi / İş Analizi	Veri Analisti, İş Analisti	İstatistik bilgisi, analitik düşünme, veri işleme, Python/R/SQL, MS Office [44]	Yeni mezun veya minimum 1 yıl deneyim [44]
E-Ticaret	E-ticaret Yöneticisi, E-pazarlama Uzmanı	Web tabanlı platform bilgisi, dijital pazarlama, veri analizi, ürün/marka yönetimi [48]	Giriş seviyesi veya 1-2 yıl deneyim [48]

Kariyer Gelişimini Destekleyici Sertifikalar ve Ek Beceriler

Genel Önemi

İşletme mezunları için sertifika programları ve ek beceriler, rekabetçi iş piyasasında öne çıkmak, belirli alanlarda uzmanlaşmak ve kariyer gelişimini hızlandırmak açısından büyük önem taşır.[27] Bu sertifikalar, işverenlere adayın yetkinliğini ve sürekli öğrenmeye olan isteğini gösteren somut belgelerdir.[27] İşletme diploması geniş bir temel sunsa da, spesifik sertifikalar ve ek beceriler, mezunların iş piyasasında "genel İşletmeci" olmaktan çıkıp "uzman İşletmeci" konumuna gelmelerini sağlar. Bu, özellikle özel sektörde aranan "deneyim" ve "uzmanlık" beklentilerini karşılamanın ve dolayısıyla istihdam edilebilirliği artırmanın doğrudan bir yoludur. Genel olarak İktisat, Halkla İlişkiler ve İletişim, Muhasebe, İnsan Kaynakları, Psikoloji-Sosyoloji, Pazarlama ve Reklamcılık, Yabancı Dil ve Temel Bilgisayar Kullanımı gibi alanlarda sertifikalar edinmek faydalıdır.[27]

Finans Alanı Sertifikaları

Finans alanında kariyer yapmak isteyen İşletme mezunları için uluslararası ve yerel düzeyde önemli sertifikasyonlar bulunmaktadır.

- **CFA (Chartered Financial Analyst):** Finans dünyasının en saygın ve prestijli sertifikasyonlarından biri olarak kabul edilir.[7] Üç seviyeli zorlu bir sınav sürecinden oluşur.[7]
  - **Başvuru Koşulları:** Adayların lisans derecesine sahip olmaları veya lisans öğrencisi iseler son sınıfta olmaları gerekmektedir. Ayrıca, 4 yıllık iş tecrübesi (yatırım/finans ile ilgili olmak zorunda değil) veya eğitim ve tecrübede geçirilen yılların toplamının en az 4 seneyi sağlaması şartı aranır.[7]
  - **Maliyet:** CFA sertifikasyon süreci oldukça maliyetlidir; 2024 yılı için toplam maliyetin yaklaşık 4.100 dolar olduğu belirtilmiştir.[7] Ancak, CFA Enstitüsü tarafından sunulan burs imkanları (akademik burslar, kadınlara özel burslar, düzenleyici kurumlarda çalışanlara yönelik burslar) mevcuttur.[7]
  - **Türkiye'de Kabulü:** CFA sertifikası, Türkiye'de Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından da kabul edilmektedir [52], bu da yerel piyasada da değerini artırmaktadır.

CFA gibi uluslararası finans sertifikaları, İşletme mezunlarına küresel finans piyasalarında kariyer yapma potansiyeli sunarken, yüksek maliyetleri ve deneyim şartları nedeniyle genellikle mezuniyet sonrası hemen değil, kariyerin ilerleyen aşamalarında hedeflenecek niteliklerdir.

- **SPK Lisansları:** Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından verilen lisanslar, Türkiye'deki sermaye piyasalarında (aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım bankaları vb.) çalışmak için gereklidir. Bu lisanslar, finans sektöründe belirli pozisyonlarda görev almak için zorunlu yeterliliklerdir.
- **Muhasebe-Finans Sertifikaları:** İşletmenin mali tablolarını analiz etme, kavrama ve yorumlama yetkinliğini ispatlayan ek sertifikalar da finans alanında ilerlemek isteyen İşletme mezunları için faydalıdır.[27]

Pazarlama Alanı Sertifikaları

Pazarlama alanında özellikle dijitalleşmenin etkisiyle yeni becerilere olan ihtiyaç artmıştır.

- **Dijital Pazarlama Sertifika Programları:** İşletmelerin çevrimiçi platformlar üzerinden hedef kitlelerine ulaşmalarını, marka bilinirliğini artırmalarını ve satışlarını yükseltmelerini sağlayan stratejik bir yaklaşımdır.[7] Bu programlar, hızla büyüyen ve dinamik bir sektörde doğrudan istihdam edilebilirliği artıran, pratik ve güncel beceriler kazandıran önemli bir adımdır.
  - **Kapsam:** Bu programlar genellikle Arama Motoru Optimizasyonu (SEO), Arama Motoru Reklamcılığı (SEM) ve Google Ads, Sosyal Medya Pazarlaması, Dijital Pazarlamada Ölçümleme ve Raporlama gibi konuları içerir.[7] Video pazarlama, sesli pazarlama, etkileşimli pazarlama ve görüntülü reklam gibi alt alanlarda da bilgi ve beceri kazandırır.[45]
  - **Erişim:** İstanbul Üniversitesi gibi kurumlar tarafından üniversite onaylı, e-Devlet üzerinden sorgulanabilir sertifikalar sunulmaktadır.[7] Bu programlara katılım için genellikle lise mezuniyeti yeterli olup, herhangi bir lisans şartı aranmaz.[7] Sınavlar genellikle çoktan seçmeli test şeklinde online olarak yapılır ve 50 puan üzeri başarı kabul edilir.[29]
  - **Ek Sertifikalar:** Google Dijital Atölye ve Facebook Blueprint gibi platform sertifikaları da dijital pazarlama uzmanları için oldukça faydalıdır ve uzmanlık seviyesinde bilgi sahibi olunmasına yardımcı olur.[45]

İnsan Kaynakları Alanı Sertifikaları

İnsan Kaynakları alanında profesyonel gelişim için uluslararası düzeyde tanınan sertifikasyonlar bulunmaktadır.

- **SHRM (Society for Human Resource Management) Certification:** İK alanında dünya çapında tanınan ve saygın bir sertifikasyondur.[7] SHRM-CP (Certified Professional) ve SHRM-SCP (Senior Certified Professional) olmak üzere iki ana düzeyi vardır.[7] Bu sertifikalar, İşletme mezunlarının İnsan Kaynakları alanında profesyonel yetkinliklerini uluslararası standartlarda belgelemelerini sağlayarak, hem Türkiye'de hem de global şirketlerde kariyer fırsatlarını önemli ölçüde artırmaktadır. Bu, İK'nın giderek daha stratejik ve yetkinlik odaklı bir alan haline geldiğinin bir göstergesidir.
  - **Faydaları:** SHRM sertifikasına sahip İK profesyonelleri, mesleki güvenilirliklerini önemli ölçüde artırdıklarını belirtirler. Ayrıca, bu sertifikaya sahip olanların maaşlarının sertifikası olmayanlara göre %14 ila %35 daha yüksek olduğu rapor edilmiştir.[7] SHRM sertifikası, kariyer ilerlemesinde kilit bir faktör olarak görülmektedir.[7]
  - **Odak Noktası:** SHRM sertifikasyonları, davranışsal yetkinliklere dayalıdır ve İK prensiplerini gerçek hayattaki durumlara uygulama becerisini ölçer.[7]
- **Diğer İK Yetkinlikleri:** Dijital İK yönetimi, işe alım, yetenek yönetimi, bordro uygulamaları ve iş hukuku gibi alanlarda bilgi edinmek, İK uzmanlığı için önemlidir.[33] İyi iletişim becerileri, problem çözme yeteneği, karar verme becerileri ve takım çalışmasına yatkınlık da bu alanda kritik yetkinliklerdir.[33]

Muhasebe Alanı Sertifikaları

Muhasebe alanında kariyer yapmak isteyen İşletme mezunları için Türkiye'de ve uluslararası alanda önemli sertifikasyonlar mevcuttur.

- **SMMM (Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik) Sertifikası:** Türkiye'de muhasebe ve mali müşavirlik alanında bağımsız çalışmak veya şirketlerde üst düzey muhasebe pozisyonlarında

görev almak için temel bir yeterliliktir.[7] Bu sertifika, mezunlara sadece istihdam sağlamakla kalmaz, aynı zamanda bağımsız meslek icra etme ve kariyerlerinde önemli bir profesyonel unvan kazanma imkânı sunar.

  - **Başvuru Koşulları:** İlgili üniversite bölümünden mezuniyet (İşletme mezunları bu kapsamdadır), staj tamamlama ve TÜRMOB'un düzenlediği sınavda başarılı olma gereklidir.[7] Staj süreci, staja başlama sınavını kazandıktan sonra bir mali müşavirin yanında üç yıl boyunca devam etmeyi içerir.[4]
  - **Kariyer Avantajları:** SMMM sertifikası, serbest muhasebeci olarak bağımsız çalışma yetkisi, resmi defter tutma ve mali tablolar düzenleme hakkı sağlar.[7]
- **YMM (Yeminli Mali Müşavirlik) Sertifikası:** SMMM sertifikasına sahip olmak ve en az 10 yıl mesleki tecrübe edinmek sonrası YMM sınavında başarılı olunarak elde edilen daha üst düzey bir sertifikadır.[7]
- **Uluslararası Muhasebe Sertifikaları:** ACCA (Association of Chartered Certified Accountants) gibi uluslararası sertifikalar, özellikle uluslararası şirketlerde veya yurt dışında çalışma fırsatlarını artırabilir.[55]

Proje Yönetimi Sertifikaları

Proje yönetimi, İşletme mezunlarının farklı sektörlerde ve fonksiyonel alanlarda liderlik rollerini üstlenmeleri için önemli bir beceri setidir.

- **PMP (Project Management Professional) Sertifikası:** Proje yöneticiliği kariyeri için uluslararası alanda tanınan ve önemli bir adımdır.[7] Project Management Institute (PMI) tarafından verilir.
  - **Başvuru Koşulları:** Dört yıllık üniversite mezuniyeti, son 8 yıl içinde geçerli 36 ay proje yönetimi deneyimi ve 35 saatlik proje yönetimi eğitimi (üniversitede alınan ilgili dersler de bu eğitim yerine sayılabilir) gereklidir.[7] Lise veya önlisans derecesine sahip adaylar için ise son 8 yıl içinde 60 ay proje yönetimi deneyimi şartı bulunmaktadır.[7]
  - **Sınav Dili:** Sınav İngilizce yapılmakla birlikte, Türkçe dil desteği bulunmaktadır. Sınav ekranında sorunun hem İngilizcesi hem de Türkçesi aynı anda yer alır.[7]
  - **Maliyet:** PMI üyeliği ve sınav ücretleri bulunmaktadır. Örneğin, PMI üyeliği yıllık 129 dolar olup, sınav ücretleri ek olarak tahsil edilir.[7]

PMP sertifikası, İşletme mezunlarının proje yönetimi alanında uluslararası düzeyde yetkinliklerini kanıtlamaları için değerli bir araçtır. Ancak, önemli deneyim şartları nedeniyle genellikle yeni mezunlar için değil, kariyerlerinin belirli bir aşamasına gelmiş profesyoneller için daha uygun bir hedeftir. Bu sertifika, özellikle büyük ve karmaşık projelerde liderlik rolü üstlenmek isteyenler için kariyerde önemli bir sıçrama noktası olabilir.

Yabancı Dil ve Bilgisayar Becerilerinin Önemi

Dijitalleşen iş dünyasında, yabancı dil (özellikle İngilizce) ve ileri düzey bilgisayar becerileri, İşletme mezunları için artık "ekstra" bir özellik olmaktan çıkıp, hem kamu hem de özel sektörde rekabetçi olmanın ve kariyerde ilerlemenin temel gereklilikleri haline gelmiştir. Bu beceriler, mezunların adaptasyon yeteneğini ve değerini doğrudan artırmaktadır.

- **Yabancı Dil (İngilizce):** Hem kamu sektöründe (özellikle A grubu pozisyonlar ve uluslararası ilişkili görevler için YDS'den 70 puan gibi şartlar aranabilir [4]) hem de özel sektörde (finans, pazarlama, insan kaynakları gibi birçok alanda) iyi derecede İngilizce bilgisi kritik bir yetkinliktir.[34] Uluslararası iş ortamında ve çok uluslu şirketlerde kariyer yapmak için

vazgeçilmezdir.[38] İngilizce yeterliliği, küresel iş dünyasındaki gelişmeleri takip etme ve uluslararası projelerde yer alma fırsatları sunar.

Yabancı dil fırsatları için aşağıdaki bağlantılara tıklayınız:
Yabancı Dil Kursları
Ücretsiz A1-A2 ve B1 İngilizce Kursları
Ücretsiz İngilizce A1, A2, B1 & B2 ve C1 Kursları

- **Bilgisayar Becerileri:** Temel bilgisayar kullanımı [27] ve MS Office programlarına (özellikle Excel'e) hâkimiyet [34] birçok pozisyon için temel beklentidir. Bunun yanı sıra, Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni (VHKİ) gibi kamu pozisyonları için Milli Eğitim Bakanlığı onaylı bilgisayar işletmenliği sertifikası veya transkriptte bilgisayar dersi görüldüğünü gösteren belge istenebilir.[12] Ofis programları eğitimleri için linke tıklayınız.
- **İleri Bilgisayar ve Yazılım Becerileri:** Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) sistemleri bilgisi, Excel'de makro yazma, hatta C# gibi programlama dilleri bilgisi, özellikle veri analizi, iş geliştirme ve dijital dönüşüm gibi alanlarda İşletme mezunlarına büyük avantaj sağlar.[50] Veri analizi ve yapay zeka alanında kariyer düşünenler için Python, R, SQL gibi programlama dilleri ve Tableau, Power BI gibi veri görselleştirme araçları bilgisi kritik önem taşır.[44]

Tablo 4: İşletme Mezunları İçin Önerilen Sertifikalar ve Alanları

Aşağıdaki tablo, İşletme mezunlarının kariyer hedeflerine göre hangi sertifikaları edinmeleri gerektiğini, bu sertifikaların hangi kurumlar tarafından verildiğini, başvuru şartlarını ve kariyerlerine sağlayacağı somut faydaları tek bir yerde toplayarak, adayların kişisel gelişim yol haritalarını oluşturmalarına yardımcı olacaktır.

Sertifika Alanı	Örnek Sertifikalar	Veren Kurum/Sınav	Başvuru Şartları (Eğitim, Deneyim)	Faydaları/Kariyer Katkısı
Finans	CFA (Chartered Financial Analyst)	CFA Institute	Lisans mezuniyeti/son sınıf öğrencisi, 4 yıl iş tecrübesi (veya toplam 4 yıl eğitim+tecrübe) [7]	Küresel finans piyasalarında tanınırlık, yüksek kazanç potansiyeli, SPK tarafından kabul [7]
Finans	SPK Lisansları	Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)	İlgili lisans programından mezuniyet, sınav başarısı	Türkiye sermaye piyasalarında çalışma yetkisi, uzmanlık
Pazarlama	Dijital Pazarlama Sertifikası	İstanbul Üniversitesi vb. Sürekli Eğitim Merkezleri	Genellikle lise mezuniyeti yeterli, sınav başarısı [7]	Dijital pazarlama alanında istihdam edilebilirliği artırır, güncel beceriler kazandırır [45]

Sertifika Alanı	Örnek Sertifikalar	Veren Kurum/Sınav	Başvuru Şartları (Eğitim, Deneyim)	Faydaları/Kariyer Katkısı
Pazarlama	Google Dijital Atölye Sertifikaları, Facebook Blueprint	Google, Facebook	Online eğitim tamamlama, sınav başarısı [45]	Platform bazlı uzmanlık, dijital pazarlama kariyerini destekler
İnsan Kaynakları	SHRM-CP / SHRM-SCP	Society for Human Resource Management (SHRM)	İK ile ilgili görevler/kariyer, deneyim şartları (SHRM-CP için daha az) [7]	İK alanında uluslararası tanınırlık, güvenilirlik, kariyer ilerlemesi, yüksek maaş [7]
Muhasebe	SMMM (Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik)	TÜRMOB	İlgili lisans mezuniyeti, 3 yıl staj, sınav başarısı [4]	Bağımsız mali müşavirlik yapma yetkisi, şirketlerde üst düzey muhasebe pozisyonları
Proje Yönetimi	PMP (Project Management Professional)	Project Management Institute (PMI)	Lisans mezuniyeti, 36 ay proje yönetimi deneyimi, 35 saat eğitim [7]	Uluslararası proje yönetimi yetkinliği, kariyer ilerlemesi [7]
Genel İşletme	İşletme Yönetimi Sertifikası, Liderlik/Girişimcilik Sertifikaları	Çeşitli üniversite/eğitim kurumları	Değişken	Yönetim becerilerini geliştirir, stratejik karar alma yeteneği, girişimcilik potansiyeli [27]
Veri Analizi	Veri Analisti Sertifika Programları	İstanbul Teknik Üniversitesi vb.	Değişken (genellikle lisans mezuniyeti) [46]	Veri odaklı karar alma becerisi, iş zekası, analitik düşünme yeteneği [44]
Bilgisayar Becerileri	Bilgisayar İşletmenliği Sertifikası	MEB onaylı kurumlar	Değişken	Kamu ve özel sektörde temel bilgisayar yetkinliğini belgeleme [12]

Kamu ve Özel Sektör Kariyer Yolları Karşılaştırması

İşletme mezunlarının kamu ve özel sektör arasında yapacakları seçim, kişisel değer yargıları ve kariyer öncelikleriyle doğrudan ilişkilidir. Güvence ve istikrar arayanlar kamuya yönelirken, dinamizm, hızlı büyüme ve yüksek kazanç hedefleyenler özel sektörü tercih edebilir. Bu durum,

her iki sektörün de kendine özgü avantaj ve dezavantajları olduğunu ve "en iyi" seçimin kişisel hedeflere göre değiştiğini göstermektedir.

İŞE ALIM SÜREÇLERİNDEKİ FARKLILIKLAR

Kamu ve özel sektördeki işe alım süreçleri, temel felsefeleri ve değerlendirme kriterleri açısından önemli farklılıklar göstermektedir. Kamu, daha çok standartlaşmış sınav başarısı ve genel mevzuat uyumuna odaklanırken, özel sektör adayın doğrudan işe katkı sağlama potansiyelini, adaptasyon yeteneğini ve kişisel yetkinliklerini ön planda tutar. Bu durum, İşletme mezunlarının hangi sektöre yönelmek istediklerine bağlı olarak farklı hazırlık ve başvuru stratejileri benimsemeleri gerektiğini gösterir.

Kamu Sektörü

- **Odak Noktası:** İşe alım süreçlerinde KPSS puanı merkezi bir rol oynar ve ardından genellikle yazılı ve sözlü sınavlar gelir.[5] Süreç daha standart ve bürokratiktir.
- **Değerlendirme Kriterleri:** Adayın genel yeteneği, genel kültürü, mesleki bilgisi ve bazı durumlarda yabancı dil bilgisi (YDS) önemlidir.[4] Kamu yöneticileri genellikle risk alma konusunda daha isteksizdir ve hizmetlerin görülmesi yeterli olabilir; başarı veya başarısızlık özel sektördeki kadar belirleyici olmayabilir.[59]
- **Yaş Sınırı:** Bazı pozisyonlar için üst yaş sınırı bulunur, örneğin 35 yaş.[10]

Özel Sektör

- **Odak Noktası:** İşe alım süreçleri genellikle CV taraması, ön görüşmeler, çoklu mülakat turları (İK, teknik, kurul), yetkinlik/kişilik testleri ve referans kontrolleri gibi aşamalardan oluşur.[37] Süreç daha esnek ve dinamiktir.
- **Değerlendirme Kriterleri:** Adayın becerileri, deneyimi, kurum kültürüne uyumu, problem çözme, analitik düşünme, iletişim ve takım çalışması gibi yetkinlikleri ön plandadır.[28] Özel sektörde başarı ve kaliteye daha fazla önem verilir; yöneticilerin performans kriterleri genellikle daha nettir.[59]
- **Yaş Tercihi:** Özel sektör, genellikle 26-40 yaş arası daha genç yöneticileri tercih etme eğilimindedir.[59]
-

Kariyer İlerleme ve Terfi Olanakları

Kamu sektöründe kariyer ilerlemesi daha çok kıdem ve mevzuata bağlı, öngörülebilir bir yapıya sahipken, özel sektörde ilerleme bireysel performans, yetkinlik gelişimi ve şirketin stratejik ihtiyaçlarına göre daha dinamik ve hızlı olabilir. Bu farklılık, İşletme mezunlarının uzun vadeli kariyer hedeflerini ve risk toleranslarını göz önünde bulundurarak sektör seçimi yapmalarını gerektirir.

Kamu Sektörü

- **Yapı:** Kariyer ilerlemesi genellikle kademe ve derece ilerlemesi şeklinde, öğrenim düzeyi, kıdem ve disiplin durumu göz önünde bulundurularak gerçekleşir.[65] Lisans mezunları genellikle 9. derecenin 1. kademesinden memuriyet görevine başlarlar.[65]

- **Terfi Mekanizmaları:** Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları ile daha yüksek pozisyonlara çıkılabilir.[5] Son 8 yıl içinde disiplin cezası almamak gibi şartlar kademe ilerlemesini etkiler.[66] Kamu yönetiminde kariyer, nesnel kurallarla (kanun, tüzük gibi) düzenlenmiş, kendi alanında uzmanlaşmış meslek ve hizmet sınıfları için kullanılan bir kavramdır.[67]
- **Avantaj:** Kamu sektörü, daha öngörülebilir ve istikrarlı bir kariyer yolu sunar.[67]

Özel Sektör

- **Yapı:** Kariyer ilerlemesi genellikle liyakat (performans) esasına dayanır.[68] Yatay terfi (aynı kategoride yer değiştirme) ve dikey terfi (maaş, statü, yetki ve sorumluluk artışı içeren) gibi terfi türleri bulunur.[68]
- **Terfi Mekanizmaları:** Şirketlerin kariyer yönetim sistemleri, çalışanların performans değerlendirmeleri, bireysel gelişim hedefleri ve yedekleme planları doğrultusunda terfi olanakları sunar.[69] Yönetici geliştirme programları ve kariyer koçluğu yaygındır.[69] Terfi, çalışanların bağlılığını ve performansını artırır, kariyer gelişimi için fırsatlar sağlar.[68]
- **Avantaj:** Başarılı çalışanlar için daha hızlı terfi ve daha yüksek kazanç potansiyeli sunar.[53] Özel sektörde "en iyi performans gösteren terfi alır" kuralı genellikle açıkça belirtilmiştir.[68]

Avantajlar ve Dezavantajlar

Her iki sektörün de kendine özgü avantajları ve dezavantajları bulunmaktadır. İşletme mezunlarının kariyer tercihlerini yaparken bu faktörleri dikkatlice değerlendirmeleri önemlidir.

Kamu Sektörü

- **Avantajları:** Yüksek iş güvencesi (emeklilik ve işten çıkarma riskinin düşük olması gibi nedenlerle), düzenli ve istikrarlı gelir, kapsamlı sosyal haklar ve genellikle daha öngörülebilir bir kariyer yolu sunar.[59]
- **Dezavantajları:** Düşük risk alma eğilimi, hizmet kalitesinin bazen ikinci planda kalması [59], potansiyel olarak daha yavaş kariyer ilerlemesi ve bazı pozisyonlar için uygulanan yaş sınırları.[59]

Özel Sektör

- **Avantajları:** Liyakate dayalı hızlı terfi imkânları, özellikle ek sertifikasyonlarla desteklendiğinde daha yüksek kazanç potansiyeli [53], dinamik ve yenilikçi çalışma ortamı, başarı odaklı bir kültür.[59]
- **Dezavantajları:** Daha az iş güvencesi, daha yüksek performans baskısı, giriş seviyesi pozisyonlarda dahi belirli bir deneyim beklentisi [35] ve genellikle daha genç yaş aralığı tercihi.[59]

Tablo 5: Kamu ve Özel Sektör İşe Alım ve Kariyer Dinamikleri Karşılaştırması

Bu tablo, İşletme mezunlarının kamu ve özel sektördeki kariyer seçeneklerini değerlendirirken dikkate alması gereken temel farklılıkları özetlemektedir.

Kriter	Kamu Sektörü Açıklaması	Özel Sektör Açıklaması
İşe Alım Süreci	KPSS (yazılı sınav) merkezi rol oynar, ardından sözlü mülakatlar ve bazen ek yazılı sınavlar gelir. Süreç daha standart ve bürokratiktir. [5]	CV taraması, ön görüşmeler, çoklu mülakat turları (İK, teknik, kurul), yetkinlik/kişilik testleri, referans kontrolleri. Süreç daha esnek ve dinamiktir. [37]
Temel Değerlendirme Kriterleri	KPSS puanı, genel yetenek, genel kültür, mesleki bilgi, yabancı dil yeterliliği, mevzuat bilgisi. [4]	Beceriler, deneyim, kurum kültürüne uyum, problem çözme, analitik düşünme, iletişim, takım çalışması. [28]
Kariyer İlerlemesi	Kademe ve derece ilerlemesi, kıdem ve mevzuata bağlı, daha öngörülebilir bir yapı. [65]	Performans, yetkinlik gelişimi ve şirketin ihtiyaçlarına göre daha dinamik ve hızlı ilerleme. [68]
Terfi Mekanizmaları	Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları. Disiplin cezası almamak gibi şartlar. [5]	Liyakat esasına dayalı dikey ve yatay terfiler. Performans değerlendirmeleri, bireysel gelişim hedefleri. [68]
İş Güvenliği	Yüksek iş güvencesi, emeklilik ve işten çıkarma riskinin düşük olması. [59]	Daha az iş güvencesi, performans baskısı daha yüksek. [35]
Maaş ve Yan Haklar	Genellikle daha istikrarlı, belirli bir skalaya bağlı. [59]	Başarıya ve pozisyona göre daha yüksek kazanç potansiyeli, sertifikasyonlarla artabilir. [53]
Yenilikçilik/Risk Alma	Risk alma eğilimi daha düşük, hizmetlerin görülmesi yeterli olabilir. [59]	Başarı odaklı, dinamik ve yenilikçi çalışma ortamı, risk alma teşvik edilir. [59]
Yaş Tercihi	Bazı pozisyonlarda üst yaş sınırı bulunur (örn. 35 yaş). [10]	Genellikle daha genç yöneticiler tercih edilir (26-40 yaş arası). [59]

SONUÇ VE ÖNERİLER

İşletme lisans mezunları için Türkiye'deki istihdam piyasası, hem kamu hem de özel sektörde oldukça geniş ve çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Bu rehberde detaylıca incelendiği üzere, İşletme diplomasının temel yönetim ve işleyiş prensiplerini kapsayan çok yönlü yapısı, mezunlara farklı fonksiyonel alanlarda kariyer yapma esnekliği sağlamaktadır. Ancak, bu geniş yelpaze aynı zamanda belirli bir alanda derinleşme ve uzmanlaşma ihtiyacını da beraberinde getirmektedir.

Kamu Sektörü İçin

- **Sınav Odaklılık:** Kamu sektöründe kariyer hedefleyen İşletme mezunlarının KPSS'ye (hem A hem de B grubu) odaklanmaları ve hedefledikleri pozisyonlar için gerekli yüksek puanları almayı hedeflemeleri kritik öneme sahiptir.
- **Yabancı Dil:** Özellikle uzmanlık ve müfettişlik gibi "A Kadro" pozisyonları için YDS gibi yabancı dil sınavlarından yeterli puan almak, rekabet avantajı sağlayacaktır.
- **Mülakat Becerileri:** KPSS sonrası mülakat aşamalarında başarılı olmak için mesleki bilginin yanı sıra genel yetenek, iletişim becerileri, özgüven ve kuruma uyum gibi kişisel yetkinliklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Özel Sektör İçin

- **Deneyim Kazanımı:** Özel sektördeki "deneyim" beklentisini aşmak için üniversite eğitimi sırasında aktif olarak staj yapmak ve proje bazlı çalışmalara katılmak vazgeçilmezdir. Stajlar, teorik bilgiyi pratiğe dökme, profesyonel ağ oluşturma ve iş görüşmelerinde özgüven kazanma açısından büyük fayda sağlar.
- **Yetkinlik Gelişimi:** Analitik düşünme, problem çözme, etkili iletişim, liderlik ve takım çalışması gibi "soft skills" olarak adlandırılan kişisel ve sosyal becerilerin sürekli geliştirilmesi, özel sektörde tercih edilen bir aday olmanın anahtarıdır.
- **Uzmanlaşma:** Finans, pazarlama, insan kaynakları, muhasebe veya proje yönetimi gibi belirli bir alanda derinleşmek ve bu alana yönelik sertifikalar (CFA, SHRM, SMMM, PMP, Dijital Pazarlama vb.) edinmek, mezunların iş piyasasında "uzman İşletmeci" konumuna gelmelerini ve rekabet güçlerini artırmalarını sağlar.
- **Dijital Beceriler:** Dijital dönüşümün hız kazandığı günümüz iş dünyasında, ileri düzey bilgisayar kullanımı, veri analizi araçlarına hâkimiyet ve hatta temel programlama bilgisi gibi dijital beceriler, İşletme mezunları için kariyerde ilerlemenin temel gereklilikleri haline gelmiştir. Özellikle yapay zekâ ve veri analitiği gibi alanlardaki gelişmeler, İşletme mezunları için yeni kariyer fırsatları yaratmaktadır.

Sonuç olarak, İşletme mezunlarının kariyer yolculukları, proaktif bir yaklaşımla şekillendirilmelidir. Hedeflenen sektöre ve pozisyona göre özelleştirilmiş bir hazırlık süreci, sürekli kişisel ve mesleki gelişim, edinilen teorik bilgiyi pratik deneyimlerle pekiştirme ve dijital yetkinlikleri artırma, başarılı bir kariyer inşa etmenin temel taşlarıdır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (2025-YKS) TERCİHİ

Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) İşletme Bölümü hakkında merak ettiklerinizi buradan keşfedebilirsiniz!

Güncel Duyurular

- WhatsApp Kanalımız (Anında Bildirim!)

Genel Bilgiler

- Hakkımızda
- Yönetim
- Bölüm Başkanının Mesajı
- Bölüm İstatistikleri
- Misyon ve Vizyon
- Danışma Kurulu
- Lisansüstü Programlar
- Kurumsal Logo
- Bülten
- Tarihçe

Personel

- Akademik Kadro

Akreditasyon

- Komisyonlar
- Programın Amacı
- Öğrenim Kazanımları
- Akreditasyon Belgemiz

Aday Öğrenci

- Neden KTÜ İşletme?
- Tanıtım Broşürü
- Tanıtım Videosu
- Ders İçerikleri
- Bilgi Paketi
- Çift Anadal & Yan Dal
- Yatay Geçiş
- Dikey Geçiş
- Öğrenci El Kitabı
- YÖK Atlas'ta Bölümümüz
- Aday Öğrenci Sayfası
- Öğrenci Temsilcisi
- Mezunlarımızdan Gelenler
- Sosyal Medya Hesaplarımız
- Bölüm Oryantasyon Sunumumuz
- Üniversite Oryantasyon Sunumumuz
- Öğretim Üyelerimizin Akademik Danışmanlık Gün ve Saatleri
- Öğrenci İşleri
- Burslar
- Sıkça Sorulan Sorular

İletişim

- Telefonlarımız
- Bize Yazın
- Sosyal Medya Hesaplarımız

KAYNAKLAR

İstanbul Okan Üniversitesi. (n.d.). *Kariyer Olanakları - İşletme - Bölümler - İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi*. Erişim adresi: https://www.okan.edu.tr/iybf/sayfa/303/kariyer-olanaklari/ İstanbul Gedik Üniversitesi. (n.d.).

İşletme Bölümü Mezunu Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://aday.gedik.edu.tr/blog/isletme-bolumu-mezunu-ne-is-yapar Anbean Kampüs. (n.d.).

İşletme Mezunlarının Kariyer Yolunda İş Fırsatları. Erişim adresi: https://anbeankampus.co/blog/isletme-mezunlarinin-kariyer-yolunda-is-firsatlari/ IIENSTITU. (n.d.).

İşletme Mezunu Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/isletme-mezunu-ne-is-yapar IIENSTITU. (n.d.).

Kamu Personeli Olmak İçin Ne Yapmalı?. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/kamu-personeli-olmak-icin-ne-yapmali Yakın Eğitim. (n.d.).

İşletme Bölümü Mezunları KPSS Sınavında Hangi Oturumlara Katılmalıdır?. Erişim adresi: https://www.yakinegitim.com/duyuru/isletme-bolumu-mezunlari-kpss-sinavinda-hangi-oturumlara-katilmalidir ÖSYM. (n.d.).

KPSS-2024/1: Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Kadro ve Pozisyonlarına Yerleştirme Yapmak İçin Tercih Kılavuzu ve Tablolar. Erişim adresi: https://www.osym.gov.tr/TR,29493/kpss-20241-bazi-kamu-kurum-ve-kuruluslarinin-kadro-ve-pozisyonlarina-yerlestirme-yapmak-icin-tercih-kilavuzu-ve-tablolar.html ÖSYM. (n.d.).

Arama: kpss. Erişim adresi: https://www.osym.gov.tr/arama?_Dil=1&aranan=kpss Yakın Eğitim. (n.d.).

İşletme Mezunları Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://www.yakinegitim.com/duyuru/isletme-mezunlari-ne-is-yapar Vakıflar Genel Müdürlüğü. (n.d.).

Vakıflar Genel Müdürlüğü 78 Sözleşmeli Personel Alımı. Erişim adresi: https://www.vgm.gov.tr/duyurular/vakiflar-genel-mudurlugu-78-sozlesmeli-personel-alimi Uzaktan Eğitim. (n.d.).

Belediyede Nasıl İşe Girilir?. Erişim adresi: https://uzaktanegitim.com/blog/belediyede-nasil-ise-girilir Malatya Pütürge Belediyesi. (n.d.).

Malatya Pütürge Belediyesi Memur Alım İlanı. Erişim adresi: https://media.iskur.gov.tr/106270/malatya-puturge-belediyesi-memur-alim-ilani-18-07-2025.pdf Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2019, Aralık).

Hazine ve Maliye Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı Duyurusu. Erişim adresi: https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/12/Hazine-ve-Maliye-Uzman-Yard%C4%B1mc%C4%B1l%C4%B1%C4%9F%C4%B1-Giri%C5%9F-S%C4%B1nav%C4%B1-Duyurusu.pdf Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü. (2019, Temmuz 4).

Sözleşmeli 50 Mühendis Alım İlanı. Erişim adresi: https://pgm.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/muhendis-alimi-aralik-201924122019101723 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2024, Eylül 20).

Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında İstihdam Edilecekler İçin 2024 Eylül Dönemi Tercih Kılavuzu. Erişim adresi: https://www.aile.gov.tr/media/175905/2828-eylul-kilavuz.pdf Monopol Eğitim. (n.d.).

KPSS A Rehberlik. Erişim adresi: https://www.monopolegitim.com/kpss-a-rehberlik/ Türk Standardları Enstitüsü. (n.d.).

İdari Hizmet Sözleşmeli Personel Alım İlanı. Erişim adresi: https://www.tse.org.tr/duyuru/idari-hizmet-sozlesmeli-personel-alim-ilani/ Eleman.net. (n.d.).

Lisans KPSS Atama Puanları 2024 Part 3. Erişim adresi: https://www.eleman.net/is-rehberi/egitim/lisans-kpss-atama-puanlari-2024-part-3-h4329 Kariyer Kapısı. (n.d.).

Ulusal Staj Programı. Erişim adresi: https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/ulusalstajprogrami Kastamonu Üniversitesi. (n.d.).

Mülakatta Başarılı Olmak İçin Dikkat Edilmesi Gerekenler. Erişim adresi: https://ktu.edu.tr/kariyer/mulakattabasariliolmakicindikkatedilmesigerekenler İstanbul Boğaziçi Enstitüsü. (n.d.).

İşe Alım Süreci Nedir?. Erişim adresi: https://istanbulbogazicienstitu.com/ise-alim-sureci-nedir Havelsan. (n.d.).

Alım Süreci. Erişim adresi: https://www.havelsan.com/tr/alim-sureci IIENSTITU. (n.d.).

İşletme Bölümü. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/isletme-bolumu Anadolu Üniversitesi. (n.d.).

İşletme Bölümü İstihdam Olanakları. Erişim adresi: https://www.anadolu.edu.tr/akademik/fakulteler/207/isletme-bolumu/istihdam-olanaklari Eleman.net. (n.d.).

İşletme Mezunu Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://www.eleman.net/is-rehberi/meslekler/isletme-mezunu-ne-is-yapar-h10590 Okan Üniversitesi. (n.d.).

Kariyer Olanakları - İşletme - Bölümler - İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi. Erişim adresi: https://www.okan.edu.tr/iybf/sayfa/303/kariyer-olanaklari/ IIENSTITU. (n.d.).

İşletme Mezunları İçin Sertifika Programları. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/isletme-mezunlari-icin-sertifika-programlari Kariyer.net. (n.d.).

İşletme Bölümü Nedir? Mezunları Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/bolumler/isletme/nedir İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Sertifika Programları. (2024, Aralık 30).

Dijital Pazarlama Sertifika Programı. Erişim adresi: https://sfk.istanbul.edu.tr/dijital-pazarlama-sertifika-programi IIENSTITU. (n.d.).

Pazarlama Uzmanı. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/pazarlama-uzmani Berqnet. (n.d.).

Geleceğin Meslekleri ve Yeni Meslekler Neler?. Erişim adresi: https://berqnet.com/blog/gelecegin-meslekleri Mapfre. (n.d.).

Nasıl İnsan Kaynakları Uzmanı Olunur Diyenlerin İzlemesi Gereken 5 Adım. Erişim adresi: https://www.mapfre.com.tr/blog/dusle/nasil-insan-kaynaklari-uzmani-olunur-diyenlerin-izlemesi-gereken-5-adim/ Getheltia. (n.d.).

İnsan Kaynakları İşe Alım Süreci. Erişim adresi: https://www.getheltia.com/blog/insan-kaynaklari-ise-alim-sureci Finnet. (n.d.).

İnsan Kaynakları. Erişim adresi: https://www.finnet.com.tr/FinnetStore/Tr/Kurumsal/InsanKaynaklari Jooble. (n.d.).

İş İlanları İşletme Mezunu / İstanbul. Erişim adresi: https://tr.jooble.org/i%C5%9F-ilanlar%C4%B1-i%C5%9Fletme-mezunu/%C4%B0stanbul Uludağ Üniversitesi. (n.d.).

Program Detayı: İşletme Yönetimi. Erişim adresi: https://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/340?AyID=32 Uludağ Üniversitesi. (n.d.).

Program Detayı: İşletme. Erişim adresi: https://bilgipaketi.uludag.edu.tr/Programlar/Detay/1007?AyID=25 Koç Üniversitesi. (n.d.).

İşletme Bölümü. Erişim adresi: https://career.ku.edu.tr/isletme/ İlge. (n.d.).

Veri Analitik. Erişim adresi: https://ilge.com.tr/data-analitik Toros Üniversitesi. (n.d.).

İşletme Bölümü Hakkında Bilinmesi Gerekenler. Erişim adresi: https://toros.edu.tr/guncel-haberler/isletme-bolumu-hakkinda-bilinmesi-gerekenler PwC. (n.d.).

Dijital Dönüşüm. Erişim adresi: https://www.pwc.com.tr/dijital-donusum IIENSTITU. (n.d.).

Staj Yapmak Ne İşime Yarar?. Erişim adresi: https://www.iienstitu.com/blog/staj-yapmak-ne-isime-yarar Kariyer.net. (n.d.).

Staj Yapmak Ne İşime Yarar?. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/kariyer-rehberi/staj-yapmak-ne-isime-yarar/ Düzce Üniversitesi. (n.d.).

Veri Analisti Nedir Ne İş Yapar?. Erişim adresi: https://ybs.if.duzce.edu.tr/sayfa/eff2/veri-analisti-nedir-ne-s-yapar Uzaktan Eğitim. (n.d.).

Dijital Pazarlama Sertifikası Nasıl Alınır?. Erişim adresi: https://uzaktanegitim.com/blog/dijital-pazarlama-sertifikasi-nasil-alinir Kariyer.net. (n.d.).

Veri Analisti Nedir?. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/pozisyonlar/veri+analisti/nedir Kariyer.net. (n.d.).

İş Analisti Nedir?. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/pozisyonlar/is+analisti/nedir Kariyer.net. (n.d.).

E-ticaret Yöneticisi/Yönetmeni İş Olanakları. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/is-ilanlari/e+ticaret+yoneticisi+yonetmeni Yeditepe Üniversitesi. (n.d.).

Elektronik Ticaret ve Yönetimi Bölümü. Erişim adresi: https://iibf.yeditepe.edu.tr/tr/elektronik-ticaret-ve-yonetimi-bolumu R10.net. (2020, Ekim 22).

İşletme Okuyan Bir Kişinin Hangi Sertifikaları Alması İşine Yarar?. Erişim adresi: https://www.r10.net/sorum-var/2541122-isletme-okuyan-bir-kisinin-hangi-sertifikalari-almasi-isine-yarar.html Ali Hüseyin. (n.d.).

Chartered Financial Analyst (CFA). Erişim adresi: https://alihuseyin.com/chartered-financial-analyst-cfa/ Piri Reis Üniversitesi. (n.d.).

Aday Portalı - Ekonomi ve Finans Bölümü. Erişim adresi: https://aday.pirireis.edu.tr/departments/ekonomi-ve-finans-bolumu/ SHRM. (n.d.).

SHRM HR Certification | SHRM-CP & SHRM-SCP. Erişim adresi: https://www.shrm.org/credentials/certification Management Centre Türkiye. (n.d.).

SHRM. Erişim adresi: https://mct.com.tr/shrm/ MindLand. (n.d.).

Muhasebeciler İçin Alınması Gereken Sertifikalar Nelerdir?. Erişim adresi: https://www.mindland.com.tr/blog/muhasebeciler-icin-alinmasi-gereken-sertifikalar-nelerdir TÜRMOB. (n.d.).

İçindekiler. Erişim adresi: https://www.turmob.org.tr/Arsiv/FCKEditor/userfiles/file/ULUSLARARASI%20ILISKILER/Brosur_Stajyerler_28_11%20(1).pdf Bilginç IT Academy. (n.d.).

Project Management Professional (PMP) Nedir? PMP Sertifikası Nasıl Alınabilir?. Erişim adresi: https://bilginc.com/tr/blog/project-management-professional-pmp-nedir-pmp-sertifikasi-nasil-alinabilir-231/ PMI Türkiye. (n.d.).

Sık Sorulan Sorular. Erişim adresi: https://www.pmi.org.tr/sss/ DergiPark. (n.d.).

Kamu ve Özel Sektör Yöneticileri Arasındaki Davranışsal Çalışma Koşulları ve Kişilik Farklılıklarının Belirlenmesi. Erişim adresi: https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/501662 Ziya Özpolat. (n.d.).

Kamuda mı Çalışmalı Özel Sektörde mi?. Erişim adresi: https://ziyaozpolat.com/kamuda-mi-calismali-ozel-sektorde-mi Albertsolino. (n.d.).

İşe Alım Süreci. Erişim adresi: https://www.albertsolino.com/blog/ise-alim-sureci/ Kariyer.net. (n.d.).

İşe Alım Süreci Nasıl Yönetilmeli?. Erişim adresi: https://www.kariyer.net/ik-blog/ise-alim-sureci-nasil-yonetilmeli/ Prognovia. (n.d.).

İşe Alım Sürecinin 7 Aşaması. Erişim adresi: https://prognovia.com/ise-alim-surecinin-7-asamasi/ Boenstitu. (n.d.).

İşe Alım Süreci Nedir?. Erişim adresi: https://boenstitu.com/blog/ise-alim-sureci-nedir Harbiye Hukuk. (n.d.).

Kademe ve Derece İlerlemesi Nedir?. Erişim adresi: https://www.harbiyehukuk.com/kademe-ve-derece-ilerlemesi-nedir/ Kastamonu Üniversitesi. (n.d.).

Terfi ve İntibak. Erişim adresi: https://pdb.kastamonu.edu.tr/images/2021/mevzuat/sunular/TERF%C4%B0_VE_%C4%B0NT%C4%B0BAK.pdf Hitit Üniversitesi. (n.d.).

Kamu Yönetiminde Kariyer Rehberliği. Erişim adresi: http://cdn.hitit.edu.tr/sbe/files/9665_232201514112731.pdf Great Doers. (n.d.).

Terfi Yönetimi. Erişim adresi: https://www.greatdoers.com/hizmetlerimiz/insan-kaynaklari-hizmetleri/terfi-yonetimi/ Albertsolino. (n.d.).

Kariyer Yönetimi Nedir?. Erişim adresi: https://www.albertsolino.com/blog/kariyer-yonetimi-nedir/

İşletme Bölümü öğrencileri ve mezunlarına yönelik kariyer fırsatları hakkında bir fikir vermesi için hazırlanan bu rehberin yararlı olmasını dilerim.

Muhammet Negiz | Araştırma Görevlisi
Karadeniz Teknik Üniversitesi İşletme Bölümü

